

Tvoje želje su važne.
Plan kako da ih ostvariš je još važniji.

концепти за живот

Tvoje želje su važne. Plan kako da ih ostvariš je još važniji.

Najnovijim reformama penzijsko invalidskog osiguranja (PIO), zdravstvenog sistema i sistema visokog obrazovanja, svim gradjanim drastično su uskraćena odredjena prava koja su do sada uživali bilo od strane države ili poslodavca.

Izmenama zakona iz 2009/10 godine, a posebno izmenama načina finansiranja zdravstvenog i PIO fonda, gradjani Srbije od 2011. više ne mogu očekivati da će na osnovu staža u radnoj knjižici ostvariti prava na penziju u meri u kojoj su to do nedavno mogli.

Kao što je slučaj i u susednim državama, ali i državama EU, ni srpski penzioni i zdravstveni sistemi nisu više u mogućnosti da prate rastuće potrebe stanovništva. Doprinosi koje svaki zaposleni uplaćuje od svoje bruto plate odavno nisu dovoljni da finansiraju sve veći broj penzionera, kao i potrebe 7 miliona zdravstvenih osiguranika.

Sa druge strane, ispostavilo se kao neodrživo da država iz budžeta dotira manjak novca koji je iz godine u godinu sve veći. Na taj način samo kratkoročno kupujemo vreme, a dugoročno u potpunosti onemogućavamo razvoj društva i, na kraju krajeva, ulaganje u sistem obrazovanja, otvaranje novih radnih mesta, izgradnju i održavanje osnovne infrastrukture države.

U kratkoj brošuri koja se nalazi ispred vas nalaze se samo neki, najzanimljiviji podaci i tekstovi koji ukazuju na ove probleme, a na koje upozorava ne samo Ministarstvo finansija, već i Narodna Banka Srbije u svojim publikacijama i kampanjama upućenim gradjanim Srbije.

Raspolažati sa informacijama na vreme znači učiniti izazove predvidivim. Mi to činimo od 2006 godine, uz saradnju i podršku najuglednijih domaćih i inostranih finansijskih institucija.

Zdravstvo

“Ako nemate sopstveni plan, uvek ćete biti deo nečijeg plana.”

Mi smo te planove nazvali koncepti.

Izaberite Vaš koncept, za Vaš život.

Koncept Zdravstvo

Zaštita prihoda

Radna sposobnost

Povrede

- trajne (invaliditet)
- privremene
 - lom
 - hirurške intervencije
 - bolnički dani

Bolesti

- trajna i privremena radna nesposobnost

1:2

Kako ?

U proseku, svaki 2. građanin Srbije uplaćuje doprinose za zdravstveno osiguranje, što znači da se 7 mil. zdravstvenih knjižica finansira od doprinosova skoro 3.5 mil. zaposlenih. Od ovih 7 mil., svake godine zdravstvene usluge iskoristi, u proseku, 4.5 miliona građana, što ukupnu sumu sakupljenu na osnovu doprinosova čini apsolutno nedovoljnom. [Nastavak na 2. strani](#)

270€

Danas

Kada se rasporede doprinosi 1.8 miliona zaposlenih na 4.5 miliona onih koji svake godine iskoriste neku od zdravstvenih usluga, za svakog od aktivnih korisnika, u proseku, ostaje svega 270 evra da pokriju sve troškove zdravstvenih usluga koje koriste. Da li je to dovoljno ?

[Nastavak na 3. strani](#)

33%

Izazovi

33% osoba koji se trenutno zapošljava biće radno nesposobno pre svoje 60 godine.

[Nastavak na 4. strani](#)

Zaštita izvora prihoda i zasnivanje rezervnog, višenamenskog fonda, osnovna su ideja koncepta *Lična sigurnost*.

Zdravstveni sistem Srbije

2010.

Izvor: Republički zavod za zdravstveno osiguranje Srbije (RZZO)

Ukupan broj zdravstvenih osiguranika u Srbiji	7 mil.
Ukupan broj zaposlenih koju uplaćuju doprinose	3.5 mil.
Na jednog osiguranika koji plaća doprinose dolaze 4 korisnika	1 : 2
Broj aktivnih korisnika zdr. usluga na godišnjem nivou mil.	4.5
Prosečan iznos raspoloživog novca po aktivnom korisniku	270 €
Minimalni neophodni iznos za svakog aktiv. korisnika	377 €
Doprinosi za zdravstvo po zaposlenom iznose (od bruto plate)	12.3 %

Svaki od 4.5 miliona pacijenata ode kod lekara u proseku 17 puta, što čini 78 miliona zdravstvenih usluga godišnje!

78 mil.

Svaki zaposleni gradjanin u proseku godišnje uplati na osnovu doprinosa za zdravstvo

270 €

Iz džepova pacijenata finansira ostatak do

377 €

Bizmarkov model zdravstvenog osiguranja: *Sistem medjugeneracijske solidarnosti*

U zemljama Evrope najzastupljenija su dva modela: *Bizmarkov model* socijalnog zdravstvenog osiguranja i *Beveridžev model* nacionalne zdravstvene zaštite. Bizmarkov model potiče iz Nemačke, od Nemačkog kancelara Otto von Bismarck koji je 1883. godine bio autor ideje obaveznog socijalnog zdravstvenog osiguranja. Za ovaj model je karakteristično da se temelji na principu neprofitnosti i solidarnosti medju svim osiguranim licima i njihovom organizovanju u posebnim organizacijama (agencijama, fondovima, zavodima, bolničkim kasama), koje im obezbeđuju ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu. Sredstva se skupljaju u kasu plaćanjem odgovarajućih doprinosa od strane poslodavca i zaposlenog. Obično je doprinos izražen u procentima, tako da osiguranici sa manjom vrednošću zarade, manje i izdvajaju u zajednički fond. Od skupljenih sredstava, osiguravajuće organizacije (fondovi, agencije, zavodi) sklapaju ugovore sa davaocima usluga i tako omogućavaju osiguranim licima korišćenje zdravstvenih usluga. Ono što je značajno istaći jeste da se zdravstveni doprinosi uplaćuju prema mogućnostima (zavisno od zarade), a zdravstvena zaštita se koristi prema potrebama. Najveći broj kontinentalnih zemalja Evrope ima upravo Bizmarkov model osiguranja (Srbija, Austrija, Belgija, Češka, Francuska, Holandija, Nemačka, Slovenija, Švajcarska) ali i neke zemlje sveta (npr. Japan). Osnovni nedostaci ovog modela su: teška kontrola uloženih novčanih sredstava i zahtevna administracija.

12.000 dinara je maksimalni mesečni iznos koji osiguranik može uplati za doprinos za zdravstveno osiguranje, što je 150.000 dinara godišnje.

1 oboleli pacijent od hemofilije kome treba operacija, **na samo jednu intervenciju** potroši **maksimalni iznos** uplaćenih

doprinosa jednog čoveka za njegovih narednih **8 godina života**.

I PO 1.600 ZAPOSLENIH RADI ZA 1 PACIJENTA !

Lečenje samo jednog pacijenta ponekad košta više nego što **1.600 prosečnih osiguranika** godišnje izdvoji za zdravstvo. Tako je prošle godine VMA za lečenje pacijenta sa teškom bolešću RZZO fakturisala **440.000** evra!

11
miliona bolničkih
dana se u Srbiji
godišnje
iskoristi

70% - 30%

Od celokupnog novca koji se slije u Republički fond za zdravstvenu zaštitu (RZZO), oko 70% se izdvaja za finansiranje plata **104.000** zaposlenih u zdravstvu i rad zdravstvenih ustanova, dok se ostatak od 30% koristi za finansiranje lekova, bolovanja, pomagala...itd. Svakog dana u bolnicama leži 30.000 pacijenata. Prosečno leže 14 dana. **To je 11 miliona bolničkih dana godišnje.**

85.9 MILIONA KUTIJA LEKOVA

izdato je tokom prošle godine, prepisanih na **55 miliona recepata**. Potrošnja lekova u Srbiji svake godine se poveća od **5% - 10%**. U 2009. godini je izdato čak pet miliona kutija lekova više nego u prethodnoj godini. Stručnjaci tvrde da je to zato što smo kao nacija sve stariji i bolesniji.

250.000 recepata se dnevno prepiše u Srbiji
400.000 kutija lekova se svakog dana podigne
4,5 miliona ljudi je podiglo lekove u 2009.
12 recepata je prosečno prepisano svakom pacijentu
17 kutija lekova prosečno podigne jedan pacijent
3,2 evra je prosečna cena leka
55 evra je prosečan trošak za lekove srpskog pacijenta

Na 2. mestu u Evropi !

Bolesti srca i krvnih sudova najčešći su uzrok smrti u Srbiji. Prema statistici, Srbi su u Evropi odmah iza Rusa po procentu obolelih od kardiovaskularnih bolesti, pri čemu oboljevaju sve mlađi ljudi. Ranije je prosečna starost obolelih bila oko 60 godina. Sada se ta granica spustila na 40 godina, ali se infarkt može javiti i kod mladih od svega 20 - 30 godina.

4000€

košta mesečna terapija lekom "herceptin" za pacijentkinje obolele od raka dojke

U Srbiji se godišnje otkrije 32.000 novoobolelih slučajeva od malignih oboljenja, a od posledica ovih bolesti umre oko 20.760 ljudi. **Po ovoj neslavnoj statistici Srbija zauzima vodeće mesto u Evropi.** Maligna oboljenja su posle bolesti srca i krvnih sudova najčešći uzrok oboljevanja i umiranja ljudi.

33%

osoba koje se trenutno zapošljavaju biće radno neposobno pre penzije.

Svakog dana u Srbiji se ugradi

Najčešći razlozi odsustvovanja sa posla

Trudnoća

17.098

Problemi sa kičmom i zglobovima

12.084

Bolesti srca i krvnih sudova

10.816

30 stentova

1000-1500 €

12 pejsmejkera

2000 - 20.000 €

30 veštačkih kukova*

1500 €

| cena po jednoj ugradnji |

Iz svojih džepova pacijenti su dodatno, kroz participaciju, prošle godine platili lečenje 70 miliona evra - kaže Vladan Ignjatović, pomoćnik direktora Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje. - 30 miliona su dali kroz participaciju za lekove, a 40 za učešće u troškovima lečenja."

Za zdravstvene usluge u 2009. domaćinstva su u proseku dodatno izdvajala:

Beograd | 22 € mesečno (264 € godišnje)

Centralna Srbija | 12 € mesečno (144 € godišnje)

"Svakih 20 minuta u Srbiji jedna osoba doživi moždani udar, a na svakih sat vremena, jedna osoba umre od posledica.

Dok u razvijenim zemljama broj ovakvih bolesnika opada, u Srbiji zabrinjavajuće raste, a starosna granica se ubrzano spušta. Bolest koja je nekada najviše pogađala one preko 65 godina, kod nas ugrožava sve više mlađih od 40, 30, pa i 20 godina.

Stručnjaci upozoravaju da je zato nužno što pre opremiti veći broj zdravstvenih jedinica za lečenje moždanog udara.

Do moždanog udara, ili šloga, dolazi najčešće zbog začepljenja krvnog suda, ili, ređe, zbog pucanja krvnog suda u mozgu. Svake godine oko 2.500 mlađih ljudi u Srbiji doživi moždani udar. Među njima su i oni od 16-20 godina. Pušenje i nelečen povišen krvni pritisak, najčešći su uzroci."

"U Srbiji je moždani udar prvi uzrok smrtnosti kod žena, a drugi kod muškaraca.

Trećina obolelih umire, trećina ostaju teški invalidi, a od onih koji se oporeave, 60 odsto gubi posao, ili odlazi u prevremenu penziju."

Od 20 do 53 evra za grip

„Račun“ za običan grip, bez komplikacija, dostiže 2.000 dinara. Prvi pregled kod izabranog lekara osiguranje košta 352,95.dinara.

Ako se rade laboratorijske analize to je dodatnih 240 za krvnu sliku i 113 dinara za sedimentaciju. Rendgensko snimanje u dva pravca košta još 590. Ukoliko je potrebna simptomatska terapija protiv povišene temperature, bolova u mišićima i zglobovima, lekar može da propiše „ampuliranu terapiju“, a za injekciju se dodatno fakturiše 191 dinar. Dodaju se troškovi lekova, recimo, antibiotika, ali i sam pacijent mora da otvorí novčanik i kupi, recimo, septolete, vitamine, koji se ne izdaju na recept. Sledi i kontrolni pregled...

Večernje novosti, 15. maj 2010

U slučaju da se grip iskomplikuje, i pacijent provede samo jedan jedini dan u bolnici, račun premašuje 3.200 dinara. Prvo se mora na specijalistički pregled, što košta 284 dinara. Bolnički dan na pulmologiji, na odeljenju opšte nege, iznosi 1.386 dinara. Krvna slika, sedimentacija i C reaktivni proteini koštaće još skoro 800 dinara. Na to treba dodati rendgensko snimanje srca i pluća, koje košta 138 dinara, oksigenu terapiju (513 dinara), a za injekciju se fakturiše 48, odnosno 93 dinara, zavisno da li se daje u venu ili mišić. Ako se serološkim testovima dokazuju uzročnici bolesti, pacijet će iz kase osiguranja potrošiti još 1.500 dinara, a ako se radi i mikrobiološki test - još 1.000 dinara.

Na bolovanje ne idu ni pacijenti na zračenju

Strah od gubitka posla, ali i nemogućnost da prežive sa 65 % umanjenom platom, glavni su razlozi značajnog smanjenja broja bolovanja.

Doktorka Lela Popović, načelnica Opšte medicine u beogradskom Domu zdravlja „Voždovac”, kaže da radi kao lekar duže od 28 godina, ali ne pamti da je ikada manji broj ljudi odlazio na bolovanja. To je naročito izraženo poslednjih meseci i sigurno se može reći da ekomska situacija utiče i na tako delikatnu odluku da li ćemo bolest „nositi na nogama”. Doktorka Popović i njene kolege primećuju da u poslednje dve godine na bolovanje uglavnom idu oni koji stvarno moraju, recimo posle infarkta ili u slučaju maligne bolesti.

– Ljudi otvaraju bolovanje samo kada zaista moraju. Ima pacijenata, a među njima su i lekari, koji čak i kada idu na hemoterapiju, znači primaju citostatike zbog maligne bolesti, nisu na bolovanju, već naprave pauzu jedan dan i nastave da rade. Sve češće se nalazim u situaciji da pacijenta treba da ubeđujem da mora da odleži da bi ozdravio, ali dobijam odgovor da tako nešto ne može sebi da dozvoli, jer u firmi stalno prete otkazima, pa ljudi ne žele da izostaju. Drugi argument je da ne mogu da priušte sebi bolovanje, jer sa onim što dobiju od plate ne mogu da prežive – objašnjava za „Politiku”, primarijus dr Lela Popović. Da nije mali broj poslodavaca koji od lekara traže proveru čestih bolovanja, što je još jedan dokaz da je ekomska kriza mnogo prisutnija i da se sve strože procenjuje efikasnost svakog radnog dana i svakog zaposlenog. Bolovanja kraća od 30 dana su sada mnogo češća, ali Zavod za zdravstveno osiguranje o ovim bolovanjima ne vodi evidenciju.

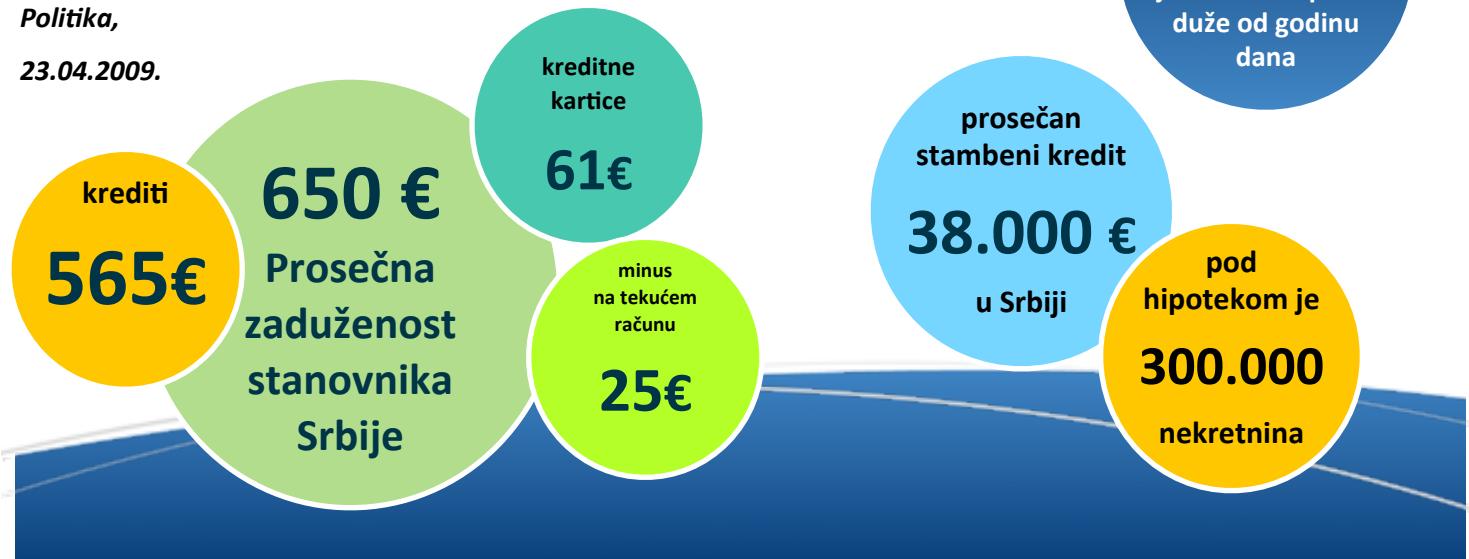
Ovi porazni podaci su samo deo statistike na socijalnoj mapi Srbije.

Tome treba dodati da su najugroženiji ljudi bez osnovne škole, **nezaposleni stariji od 50 godina, invalidi** i mnogočlane porodice.

Na posao duže od godinu dana čeka 500.000 ljudi, a prema grubim procenama isto toliko je državnih činovnika, što je Srbiju odvelo u vrh država s najglomaznijim državnim aparatom.

Politika,

23.04.2009.

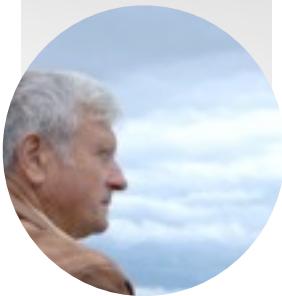
Invalidska
penzija

Invalidnost postoji kada kod osiguranika nastane potpuni gubitak radne sposobnosti zbog promena u zdravstvenom stanju, prouzrokovanih povredom na radu, profesionalnom bolešću, povredom van rada ili bolešću koje se ne mogu otkloniti lečenjem ili medicinskom rehabilitacijom.

20%

zaposlenih će barem jednom, u trajanju od minimum godinu dana, biti sprečeno da radi usled bolesti ili povrede do svoje 65.

54 €

iznosila je socijalna pomoć u februaru 2010. godine

360.000 ljudi prima invalidsku penziju koja je u proseku 2009. iznosila svega...

188€

12h

u proseku na svakih 12h u Srbiji pogine po 1 radnik.

22.210 povredjenih

u 67.700 saobraćajnih nezgoda u 2009.

Od tog broja ukupno 900 osoba je poginulo

5.700

u Srbiji se mesečno se dogodi 5.700 povreda na radu

14%

zaposlenih će u toku radnog veka sigurno biti radno onesposobljeno na minimum 5 godina. Takođe, statistički se troškovi života tada povećavaju za 11%, a plata, po zakonu, smanjuje za 25%, ili se radno mesto u potpunosti gubi, ukoliko radni odnos nije čvrsto regulisan.

Porodica[©]

Lična sigurnost

Zaštita izvora prihoda

Četvoročlana porodica sa dvoje dece u vrtiću, u sopstvenom stanu, samo za hranu i račune, kako pokazuje istraživanje *Večernjih novosti* iz juna 2010., svakog meseca u proseku izdvaja najmanje 600€.

- Hrana
- Hemija
- Infostan
- Struja
- Kabloska i TV
- Fiksni i mobilni
- 2 markice za zaposlene
- Vrtić za dvoje dece

600€

Obrazovanje

prosečni troškovi po godini studija*

osnovne *bachelor* studije: 3g.
master studije: 5-6 g.

- osnovni troškovi
- skriveni troškovi
- ekstra troškovi

*Pogledati Koncept Obrazovanje

troškovi za obrazovanje mogu biti i :

- + dodatni kursevi usavršavanja
- + postiplomske studije
- + specijalizacije...

2000€

Krediti

Najčešći razlozi za uzimanje kredita u Srbiji su:

- stan
- adaptacija kuće ili stana
- automobil
- nameštaj

Više od **70.000** gradjana Srbije ima stambeni kredit.

Prosečan stambeni kredit u Srbiji iznosi **38.000 €**.

Najveći broj korisnika stambenih kredita pripada stanovništvu od 31 do 40 godina - 41,4 %, zatim od 41 do 50 godina - 31,8 %.

Pod hipotekom se do maja 2009. godine nalazilo **300.000** nekretnina.

38.000€

PIO

“Ako nemate sopstveni plan, uvek ćete biti deo nečijeg plana.”

Mi smo te planove nazvali *koncepti*.

Izaberite Vaš koncept, za Vaš život.

Najnovijim reformama penzijsko invalidskog osiguranja (PIO) i zdravstvenog sistema, svim građanima uskraćena su odredjena prava koja su do sada uživali bilo od strane države ili poslodavca.

Izmenama zakona iz 2009/10 godine, a posebno izmenama načina finansiranja zdravstvenog i PIO fonda, građani Srbije od 2010. više ne mogu očekivati da će na osnovu staža u radnoj knjižici ostvariti prava na penziju u meri u kojoj su to do nedavno mogli.

Kao što je slučaj i u susednim državama, ali i državama EU, ni srpski penziji sistem više nije u mogućnosti da finansira rastuće potrebe stanovništva. Doprinosi za PIO, koje svaki zaposleni uplaćuje od svoje bruto plate, odavno nisu dovoljni da finansiraju sve veći broj penzionera.

Sa druge strane, ispostavilo se kao neodrživo da država iz budžeta finansira manjak novca koji je iz godine u godinu sve veći, čime se samo kratkoročno kupuje vreme, a dugoročno u potpunosti onemogućava razvoj društva.

U brošuri koja se nalazi ispred vas, nalaze se samo neki, najzanimljiviji podaci i tekstovi koji ukazuju na ove probleme.

PIO

1:1

Kako ?

PIO fond funkcioniše jednostavno. Novac koji zaposleni izdvajaju za penziono osiguranje koristi se za isplatu tekućih penzija, i ne zadržava se na računu penzionog fonda. Takav sistem može da funkcioniše samo kod malog broja zemalja, sa ekonomijom u usponu i većim procentom mlađeg stanovništva, i to u početnoj fazi ...

[Nastavak na 12. strani](#)

198€

Danas

Prosečnu penziju od 198 € u Srbiji danas prima 830.000 penzionera, ili njih 50%. Zbog načina finansiranja PIO fonda, koji je još od 1980. godine *u minusu*, i ovako male penzije PIO fond nije više u mogućnosti da isplati bez dotacije države...

[Nastavak na 14. strani](#)

-30%

Izazovi

Izmenama zakona, u narednih 10 god. realna vrednost penzija će biti smanjena za minimum 30%, što znači da neće iznositi više od 30-40% od prosečne plate...

[Nastavak na 16. strani](#)

Zasnivanje profitabilnog, ličnog fonda kojim sami upravljamo, osnovna su ideja *Koncepta PIO*.

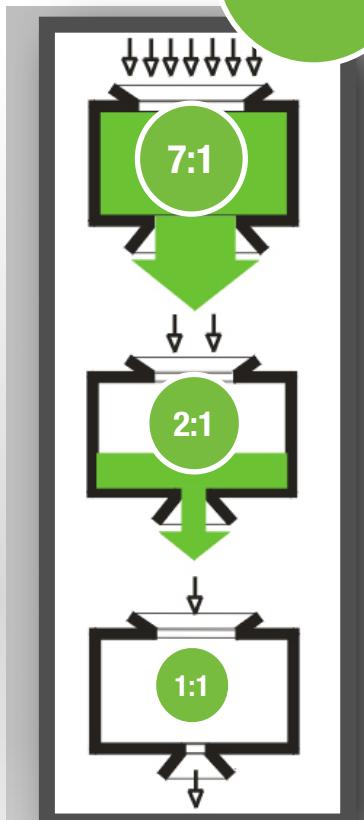
Kako funkcioniše PIO fond?

ili Fond medjugeneracijske solidarnosti

Za **1,6** miliona penzionera u Srbiji neshvatljivo je da posle 40 i više godina rada moraju da natežu kraj s krajem i da se pitaju da li će sledećeg meseca penzije uopšte biti. Međutim, ovo pitanje će, sudeći po svetskim trendovima, u nastupajućem periodu biti sve aktuelnije, jer je postojeći sistem tekućeg finansiranja, poznatijeg kao "fond međugeneracijske solidarnosti", (PIO), sve manje održiv.

Povećana nezaposlenost, produženo školovanje, dramatično starenje stanovništva i negativan natalitet - samo su neki parametri koji direktno utiču na mogućnost isplaćivanja penzija na dosadašnji način. **PIO fond (Fond međugeneracijske solidarnosti ili tzv. "Bizmarkov sistem") funkcioniše jednostavno.** Novac koji zaposleni izdvajaju za penziono osiguranje koristi za isplatu tekućih penzija, i ne zadržava se na računu penzionog fonda. Takav sistem može da funkcioniše samo kod malog broja zemalja, sa ekonomijom u usponu i većim procentom mlađeg stanovništva, i to u početnoj fazi - dok je broj zaposlenih u odnosu na broj penzionera dovoljno veliki, **a najmanje 4 zaposlenih po 1 penzioneru (4 :1).** Danas u Srbiji svaki zaposleni ima barem jednog svog penzionera (**1:1**).

"Teškoće nastupaju ukoliko manje od 3 zaposlenih izdvaja doprinose za 1 penzionera. U Jugoslaviji je 1980. godine 3,6 zaposlenih izdvajalo sredstva doprinosa za penzijsku nadoknadu jednog penzionera. Kad je 1997. godine ova brojka spala na 1,5, i opterećenje na za državni budžet postalo je 2 do 3 puta veće. Prema najnovijim podacima, broj radnika i broj penzionera došao je do odnosa 1:1, što znači da se sistem penzijskog osiguranja nalazi pred kolapsom. Praktično, ne postoji", kaže Tatjana Rakonjac Antić, docent na Ekonomskom fakultetu u Beogradu. Ovaj odnos je u Jugoslaviji pre oko 40 godina bio **7 prema 1**, a prema zvaničnim podacima, u 2000. godini je 1,59 miliona zaposlenih izdvajalo za 1,26 miliona penzionera, pa je ovaj odnos bio 1,26 prema 1. **Konačno, 2005. taj odnos je spao na svega 1,02 prema 1.** U situaciji kad veliki broj preduzeća ima tehnološke viškove radnika, odnosno prikrivenu nezaposlenost, broj stvarno zaposlenih i penzionera gotovo da je izjednačen.

“Moramo da znamo da ovo nije samo problem Srbije. Prosek zemalja EU je 2 radnika na 1 penzionera (2:1), što je takođe daleko ispod proseka održivosti (3:1). Starenje stanovništva i negativan natalitet su osnovni problemi za koje ni razvijene članice EU nemaju rešenje.”

(Tatjana Rakonjac Antić, docent EF)

ДА ЛИ ЈЕ ВАЖЕЋИ ПЕНЗИЈСКО-ИНВАЛИДСКИ СИСТЕМ ПРЕД КРАХОМ И КАКО ЋЕ У СТАРОСТИ ЖИВЕТИ САДАШЊЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ **МИЛОСТИЊА ПОД СТАРЕ ДАНЕ**

Фонд је оптерећен дуговима. У будућности неће бити доволно новца за исплату пензија

© Барна Студио

У СРБИЈИ су, пре три деценије, за једног пензионера радила четири запослена, а данас готово сваки корисник пензије „има своје радника“. Пензијски фонд је отворен дуготима, аржава паље неизјутро посподавана, бујећ „крађа“ на безимао 150 милијарди које су последњих десет година гатве „заборављале“ да уплате на име доприноса. Колико ће још државни пензијски систем бити одржив - тема је међу економском аналитичарима, али како ће да живе под старе лине, пита се и све већи број људских радника.

- Сви промашаји већ су биле у пензијско-инвалидизацији

има, којекаквим тајкунима и пакажујем посподавницима да не уштедију доприносе па зато већ сада имамо буџетски дефицит од 150 милијарда! Не заборавимо да се настаја јединка, пре свега неколико месеци, датла на ноге

забави исплатенима. У ко-
јати са недујним посло-
ванима хвата се само По-
речка управа, али ни она са
превиши резултата. Скоро
700 инспектора готово сва-
коједно испада на терен,
контролисају власнике, а ме-

АМЕРИКА 17:1

■ СТАРОСНА ГРАНИЦА

староса граница је ара прошле године диме староса гради- не за музикар- твог става- граница за п дракти до 2 раде са нај- године рада да поделити данас. Тако ће пенсисаници 23 године стапи- сечко стапиши- лико година било је -

2.5

mlrd. evra
nedostajaće PIO
fondu u 2010.

индивидуалне уплате отпада око 15 одсто. На овај начин су будући пензионери решени да подносеју куповине буџет-а у

Večernje novosti, 9. jun 2009.

Produženje životnog veka u EU

"Građani Evropske unije trebalo bi duže da rade i da još kasnije odlaze u penziju, preporuka je Evropske komisije. U suprotnom preti "bolna mešavina sve nižih penzija i sve većih doprinosa", kaže se u "zelenoj knjizi" EU za demografske izazove, koja će biti predstavljena 23. juna 2010.

Računajući da će se životni vek Evropljana do 2060. godine produžiti za sedam godina, iz Brisela se posredno nameće stav da bi radni vek trebalo takođe da bude produžen za četiri godine i 8 meseci. To bi na primeru Nemačke značilo pomeranje starosne granice za odlazak u penziju sa 65 na 70 godina."

Izvor: Zelena knjiga EU, 2010.

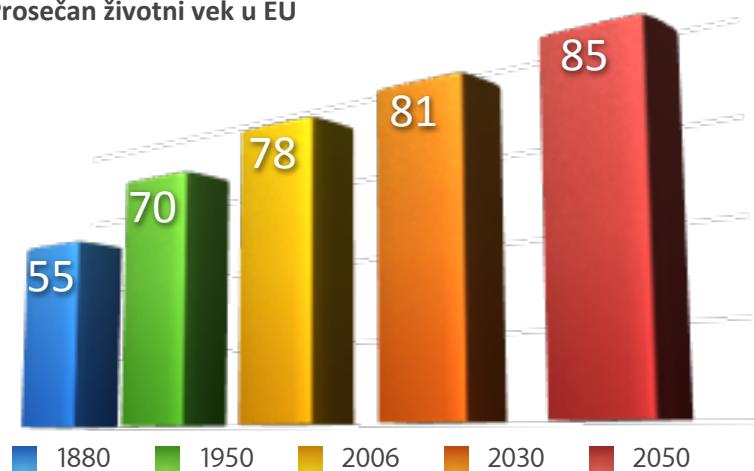

Više penzionera, manje radnika.

"Do 2022. godine broj radno nesposobnog stanovništva (iznad 65g.) povećaće se za 77%, a broj radno sposobnih smanjiti za 16%"

Izvor: Zelena knjiga EU, 2010.

Prosečan životni vek u EU

Negativan natalitet

"Svake godine Srbija izgubi skoro 20.000 stanovnika, a svaki šesti građanin Srbije je stariji od 65 godina."

(Ivica Eždenci, direktor Nacionalne agencije za regionalni razvoj)

"Srbija je za samo tri godine izgubila grad veličine Kraljeva, Kruševca ili Leskovca, odnosno 60.000 stanovnika"

(Politika, 26. jul 2010.)

"Srbija će 2050. godine imati 20 odsto manje stanovnika, to jest isti broj kao 1950. Kao da sav jedan vek kolevka nije zanjihana nijednom"

(Blic, 26. jul 2010)

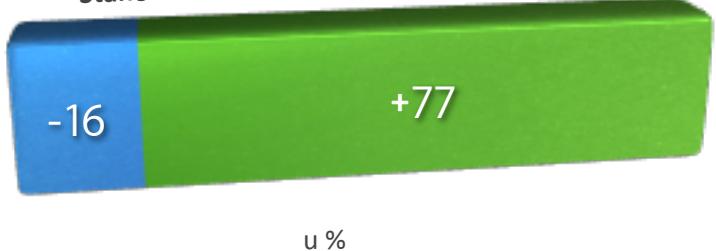
"На листи демографски најстаријих земаља света, Србија заузима шесто место са просечном старошћу становништва од 40,7 година и то иза Јапана, Немачке, Италије, Финске и Бугарске."

(Dragan Radovanović. Председник Црвеног крста Србије, 4. jun 2010. Izvor: Tanjug, Novosti)

■ Radno sposobno

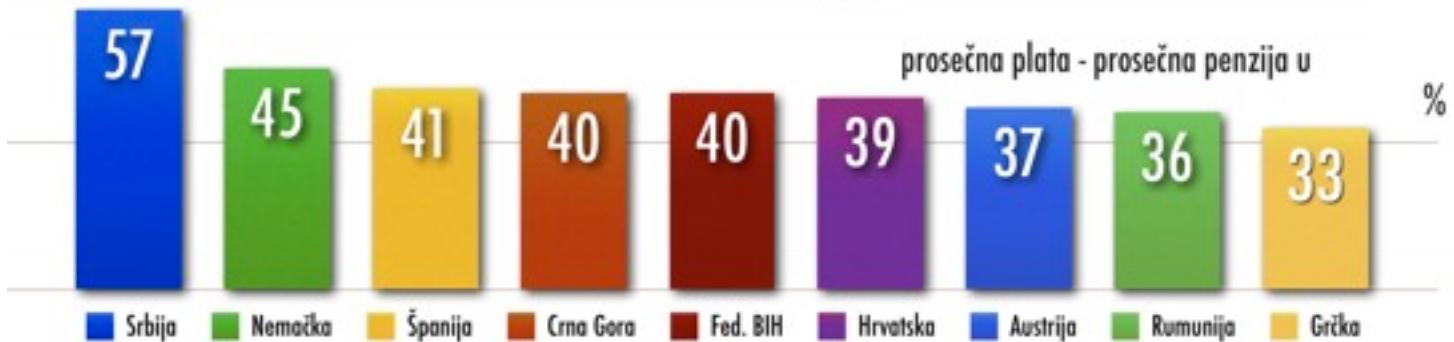
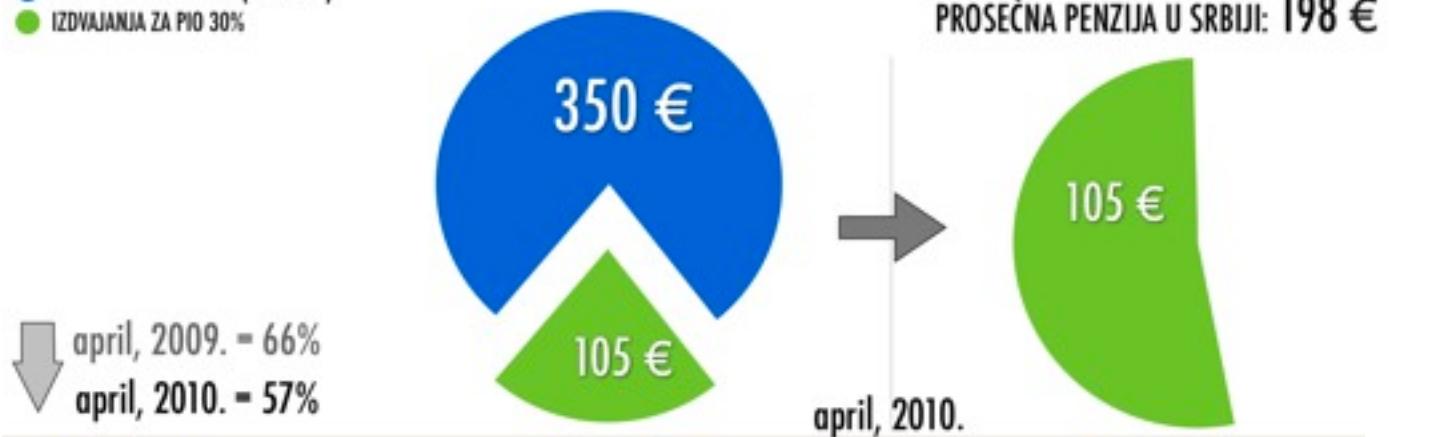
■ Radno nesposobno

Становништво ЕУ у наредних 12 година (2022.)

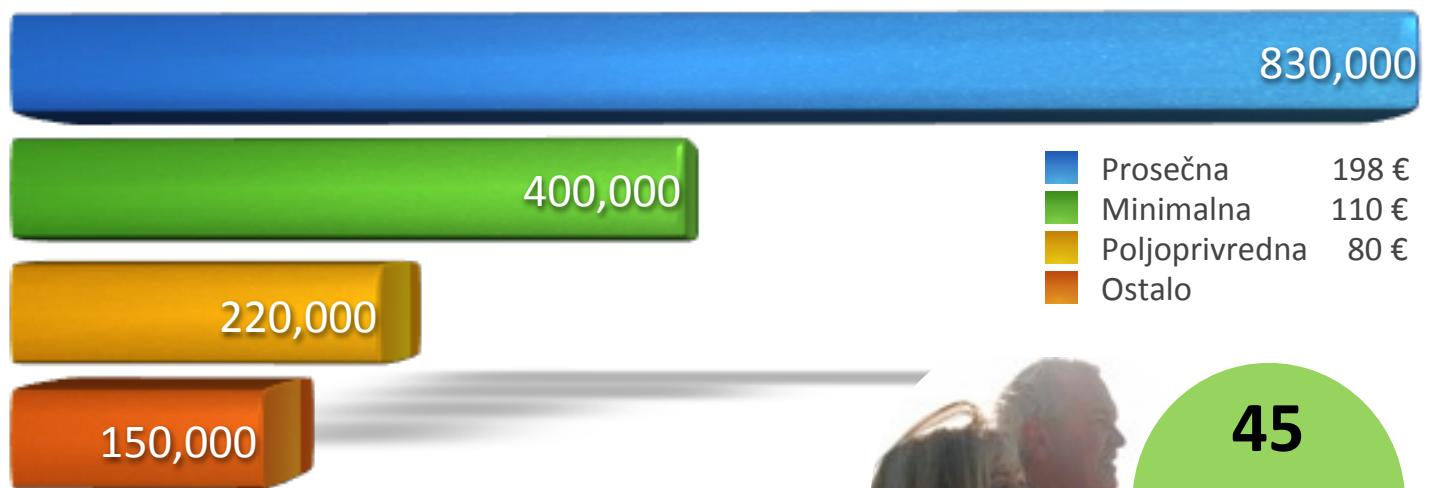

Finansiranje prosečne penzije u 2010.

- PROSEČNA NETO PLATA (350 evra)
- IZDVAJANJA ZA PIO 30%

Struktura penzija na 1.600.000 penzionera u Srbiji

45
penzionera u Srbiji
prima penziju oko
1000 €

ŠTA MOŽEMO DA OČEKUJEMO ?

Oni koji se spremaju za penziju mogu da budu sigurni u tri stvari.

Moraće da rade **duže**.

Penzije će biti još **manje** u odnosu na prosečnu zaradu, i obračunavaće se **drugačije** nego do sada, a država će iz godine u godinu smanjivati dotacije iz budžeta.

Očekuje se će zbog ovih promena penzije u narednih 20 godina biti 30% u odnosu na prosečnu platu.

duže	manje	drugačije
STAROSNE GRANICE ZA MINIMALNU DRŽAVNU PENZIJU od 110 € 1 muškarci sa 65 , žene sa 60 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja. 2 Muškaraci sa 40 , žene sa 35 godina staža i najmanje 53 godine života. 3 Sa 45 godina staža osiguranja bez obzira na godine života.	PAD PROSEČNE PENZIJE U ODNOŠU NA PROSEČNU PLATU 2000. 90% 2009. 66% 2010. 57% 2020. 40%	USKLAĐIVANJE NAJVİŞE 2 PUTA GODIŠNJE kada? Penzije će se usklađivati dva puta godišnje, svakog 1. aprila i 1. oktobra (odnosno od penzije za taj mesec). To znači da će narednu povišicu penzioneri čekati sve do aprila, odnosno da će izostati uobičajeno, po pravilu i najveće, povećanje u januaru. kako? Penzije će se usklađivati samo u odnosu na troškove života, a ne kao do sada, u odnosu na visinu prosečne plate.

Novim zakonom penzije manje i do 40%?

27. januar 2010. | Izvor: Politika, Danas, Novosti

Beograd -- Novim zakonom o penzijsko-invalidskom osiguranju penzije će biti manje skoro za 40 odsto u odnosu na sadašnje i 2020. biće 40 odsto poslednje primljene zarade.

Ukoliko budu usvojene u sadašnjem obliku, izmene Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju dovešće do toga da će prva penzija koju će budući penzioneri dobijati biti sve manja u odnosu na njihovu poslednju platu, tako da će 2020. prvo primanje iz PIO fonda činiti samo 40 odsto poslednje primljene zarade, u odnosu na sadašnjih 70 odsto, piše Danas.

Rajko Kosanović, predstavnik Saveza samostalnih sindikata Srbije u Radnoj grupi za reformu penzionog sistema kaže da će se prosečna penzija u Srbiji smanjivati i za desetak godina će sigurno biti manja od 30 odsto prosečne plate.

"Odbijen je i predlog da se zakonom propiše da prosečna penzija ne može biti manja od 60 odsto prosečne plate, a najniža manja od 25 odsto prosečne. To znači da će penzija za postojeće penzionere biti sve niža i da će moći da padne ispod 60 odsto prosečne plate", izjavio je Kosanović.

Izvor: Zelena knjiga EU, 2010.

TEŽE DO INVALIDSKE

U Srbiji skoro svaki 4 penzioner prima invalidsku penziju, tj. njih 360.000 (22,4%), što je za 10% više od proseka u EU.

Strogi propisi za godinu dana prepolovili su broj onih koje bolest tera u penziju i državi uštedeli milijardu dinara.

Uslovi za penzionisanje sada više nego rigorozni. Invalidskih penzionera je trenutno za oko 15 odsto manje nego pre nekoliko godina, kada su činili gotovo trećinu penzionera.

Ranije za penziju bio dovoljan jedan "medicinski" papir, a danas niko ne prolazi bez celokupne istorije bolesti i nalaza specijalista.

Pojedini lekari u lekarskim komisijama smenjeni su, a ministarstvo je zbog zloupotrebe položaja, podnelo krivične prijave protiv 65 doktora.

CEO STAŽ, A NE NA 10 NAJBOLJIH GODINA

Prosek za penziju će se računati na ceo staž, a ne kao do sada, na 10 najboljih godina.

BENEFICIRANI STAŽ

U Srbiji postoji oko 146.000 penzionera sa beneficiranim radnim stažom, a poštovanje uslova za sticanje beneficiranog radnog staža najavljeno je nakon pregovora Vlade Srbije sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF).

Radna grupa je odbila predlog sindikata da se smanji rok od 10 godina koliko neko lice mora da provede na određenom radnom mestu da bi ostvarilo pravo na beneficirani staž, tako da je moguće da poslodavac drži radnika devet godina i 11 meseci na tom radnom mestu, a onda ga premesti na neko drugo kako bi izbegao uvećana plaćanja za njegov staž.

ISPLATA PENZIJA IZ REALNIH IZVORA.

Penzije će se sve više zavisiti od realnih izvora finansiranja (na osnovu doprinosa zaposlenih), a sve manje od dotacija iz budžeta. Država svake godine dotira u PIO fond sa 15 % ukupnog BDP-a (bruto društveni proizvod).

“Šef beogradske kancelarije Svetske banke Sajmon Grej ocenio je danas da učešće penzija u bruto domaćem proizvodu (BDP) Srbije previsoko, ukazujući da ga do 2015. godine treba sniziti na nivo od 10 odsto BDP.”

Tanjug | 30. 12. 2009.

PORODIČNE PENZIJE

Uдовica će porodičnu penziju moći da dobije sa 53 godine života, umesto sa 50 kao što važi sada. I ova će se granica podizati postepeno sve do 2017. godine.

Udovcima će, takođe, biti podignuta donja granica za porodičnu penziju, pa će umesto sa sadašnjih 55, penziju dobijati sa 58 godina. Pravo na porodičnu penziju najverovatnije se neće izgubiti ponovnim venčanjem, ali hoće eventualnim zapošljavanjem.

Tanjug | 09. 04. 2010.

Svaka penzija u Srbiji se danas dotira svega 50% iz realnih izvora (doprinosi zaposlenih 22% od bruto plate) i skoro 50% iz budžeta, što predstavlja 15% BDP !

33%

Osoba koje se trenutno zapošljava biće radno neposobno pre penzije

188 €

Iznosila je prosečna invalidska penzija u 2009.

Penzionera jede meso samo 2 puta mesečno

18%

Penzionera kupuje redovno novine

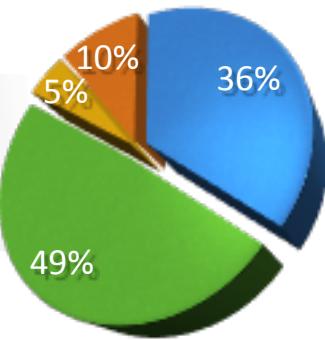

85%

Svoje penzije prosečan penzioner potroši na komunalije (49%) i hranu (36%)

● Hrana
● Ostalo

● Komunalije, TV...

Rezultati poslednjeg popisa stanovništva potvrdili su da svaka svaka 5. osoba živi sama, a svaka 2. stara osoba živi u sramačkom ili višečlanom staračkom domaćinstvu.

svaka 5. svaka 2.

10%

Penzionera je ostvarilo svoja prava na osnovu punog radnog staža

Samo 162.000 penzionera u Srbiji, ili 10%, od ukupno 1,6 miliona, ostvarilo je pravo na penziju na osnovu punog radnog staža, pokazuju zvanični podaci! Njih skoro milion i po u penziju je otišlo na osnovu starosti, beneficiranog staža, invalidnosti ili prava na porodičnu penziju.

Obrazovanje

“Ako nemate sopstveni plan, uvek ćete biti deo nečijeg plana.”

Mi smo te planove nazvali koncepti.

Izaberite Vaš koncept, za Vaš život.

Koncept *Obrazovanje*

Finansiranje

Osnovnih troškova

- školarina

Skrivenih troškova

- literatura
- dodatni i pripremni časovi
- prijave ispita
- obnove i takse

Ekstra troškova

- stan i hrana
- prevoz
- stručne ekskurzije

48%

Kako ?

Od ukupno 3,9% BDP koliko država izdvoji za obrazovni sistem, samo 18% se potroši na visoko obrazovanje. Zbog toga je prosek učešća države u troškovima Beogradskog univerziteta je 52% , što znači da fakulteti ostatak troškova od 48% moraju da finansiraju od studenata koji plaćaju školarinu i raznih taksi čije cene sami formiraju.

Nastavak na 19. strani

2000€

Danas

Troškovi studija na državnim univerzitetima u 2011. godine u proseku iznose 2000 evra, dok se na privatnim univerzitetima taj iznos kreće od...

Nastavak na 20. strani

75%

Izazovi

Očekuje se da će u narednih 10 god. 75% studenata na državnim univerzitetima plaćati školarinu.

Nastavak na 21. strani

Unapred zagarantovano pokriće kompletnih troškova studija i obezbedjena isplativa karijera za našu decu, osnova je koncepta *Obrazovanje*.

Obrazovni sistem Srbije

2010.

Izvor: Ministarstvo prosvete Republike Srbije

Od ukupnog budžeta Ministarstva prosvete za plate zaposlenih izdvoji se	96.2%
Iz ukupnog budžeta za prosvetu, na visokoškolske ustanove potroši se	18.31%
Broj mesta za brucoše na državnim univerz. u 2010/11 iznosi	20.674
Broj mesta za brucoše na privatnim univerzitetima iznosi	30.000
U Beogradu o trošku države u 2011. školovaće se svega brucoša	9.000

50 % radnih mesta samo za visoku spremu !

Usvojeni dokument iz Mastrihta predviđa da će za 2-3 godine u Evropi 50% radnih mesta biti samo za visoku spremu, da će biti 10% do 15% za one niže obrazovane , a ostalih 30% za sekundarno obrazovanje.

Jadranka Dimov, Nacionalna služba za zapošljavanje

Cilj Evropske unije je da do 2020. godine 40 % mlađih uzrasta između 30 i 35 godina ima fakultetsku diplomu, posebno u svetu činjenice da trenutno na tržištu rada ima više mesta za one s visokim obrazovanjem nego za niskokvalifikovane, rekla evropska poverenik za obrazovanje, kulturu, višejezičnost i mlade, Andrula Vasiliu. Kako u utorak piše agencija *Agence Europe*, ona je na sastanku ministara obrazovanja EU-a u ponedjeljak naglasila da su 'obrazovanje i obučavanje uslovi za bilo kakav budući razvoj'.

Japan i Sjedinjene Države već su postigle cilj o preko 40 % visokoobrazovanih, dok Evropa trenutno stoji na 31 %.

Prosek učešća države u troškovima Beogradskog univerziteta je 52% , što znači da fakulteti ostatak od 48% troškova moraju da finansiraju od studenata koji plaćaju školarinu i raznih taksi čije cene sami formiraju.

Branko Medojević, prorektor za finansije Univerziteta u Beogradu

48 %

Za obrazovanje se godišnje izdvaja iz BDP-a

3,9 %

Na visokoškolske ustanove izdvaja se nešto više od

18 %

* svi troškovi su prikazani po 1 godini studija
 * master studije traju od 5 - 6 godina
 * osnovne studije (bachelor) traju 3 godine
 * cene su izražene u evrima

DRŽAVNI UNIVERZITETI

TROŠKOVI	PRIVATNI	NAJSKUPLJI	SKUPI	NAJJEFTINIJI
OSNOVNI	Union 2.000 - 3.000	Arhitektonski 2.400	Filozofski	Poljoprivredni 700
	Alfa (bivsi BK) 2.500 - 5.000	ETF 810 - 1.830	1.190	Tehnološki 600
	Megatrend 1.500 - 3.500	Farmaceutski 1.360	Bezbednost 1.060	Mašinski 600
	Singidunum 1.500 - 3.000	DIF 1.320	Matematički 1.000	Šumarski 600
	Educons 1.390 - 3.000	FON 1.290	Saobraćajni 900	Rudarsko-geološki 450
	Evropski univerzitet 1.500	Medicinski 1.250	Pravni 850	
PROSEK	2.500 €	1.800 €	1.000 €	600 €
DODATNI • ispiti • prijave • obnove • literatura • dod. časovi	600 - 900 €	600 €	600 €	600 €
EKSTRA • stan i hrana • prevoz...	stanarina 1.200 - 2.400 hrana 1.200 - 2.000 komunalije 360 prevoz 200	3.000 €	3.000 €	3.000 €

UKUPNO
bez ekstra
troškova

3.250

2.400

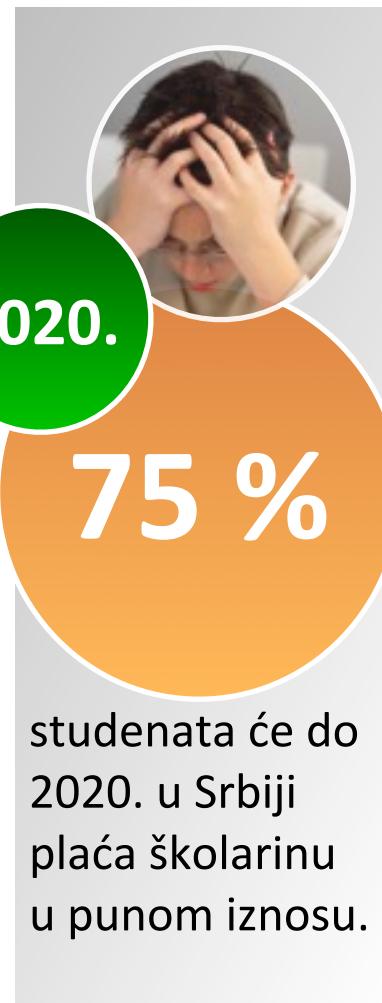
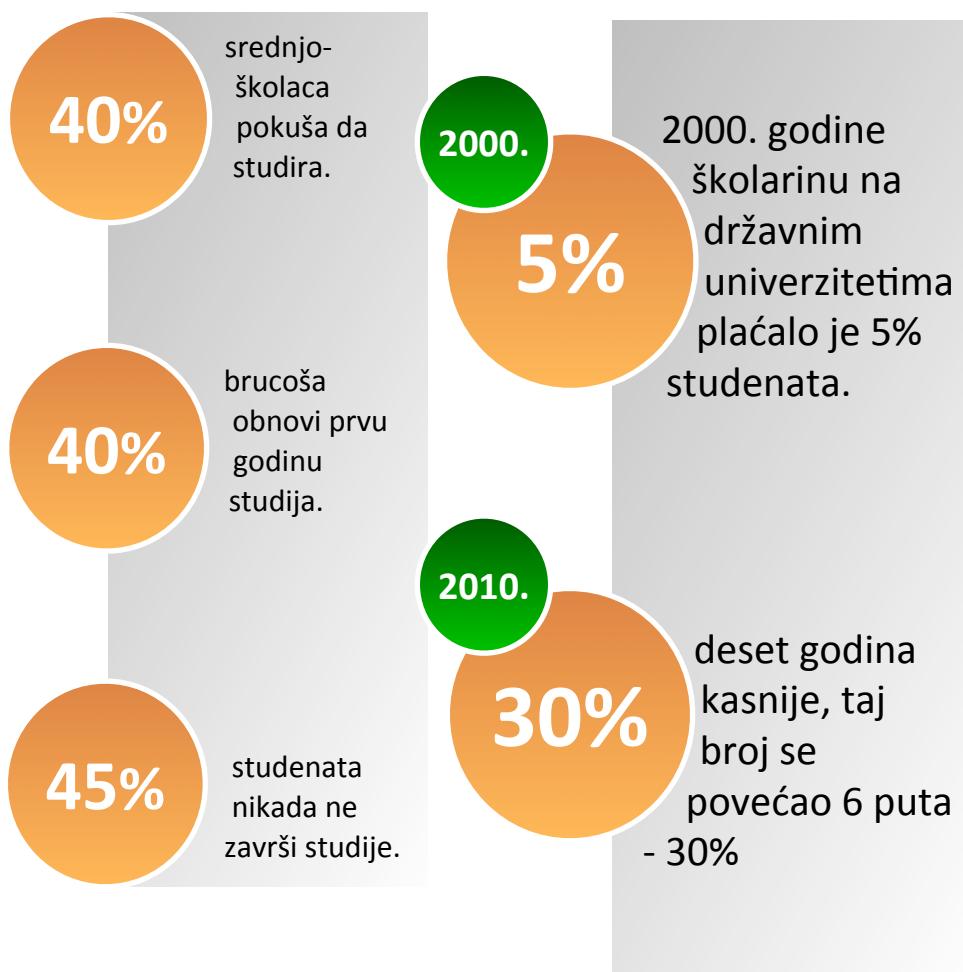
1.600

1.200

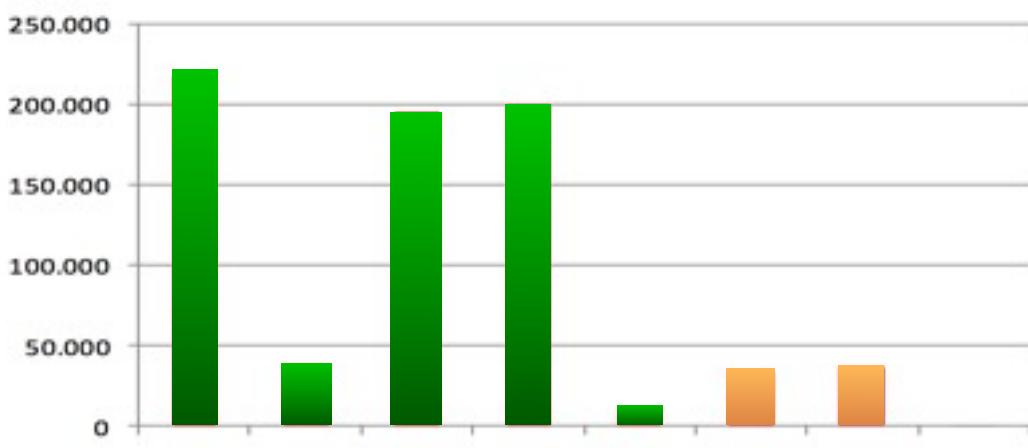
2.000 €

troškovi po jednoj
godini studija

Nezaposlenost lica prema stepenu stručne spreme

izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje

- I : 4 razreda osnovne
- II : osnovna škola (OŠ)
- III - V : srednja škola (SSS)
- VI : viša škola (VS)
- VII : visoka stručna sprema (VSS)
- VIII : doktorat

Prema statistici Ministarstva rada, kupovna moć ljudi bez završenog fakulteta smanjuje se od 1964. za 0.5 % godišnje.

* U PROSEKU

BELE KRAGNE**PLAVE KRAGNE****BEZ KRAGNE**

ZANIMANJA	hirurzi, direktori, menadžeri, preduzetnici, inženjeri, arhitekte, univerz. profesori, naučni radnici, apotekari, advokati...	službenici, državni činovnici, niži menadžment, zdravstveni radnici, prodavci, ugostitelji, preradjivačka industrija...	gradjevinski radnici, zanatlije, zemljoradnici, majstori, pomoćni radnici, uslužne delatnost...
ZARADE u evrima	750 - 3.000	350 - 600	150 - 300
UŠTEĐEVINA*	7.000	500	bez uštedjevine
POTROŠAČKA KORPA	od prosečne: 320 € do premium	minimalna: 250 € 71% od prosečne plate	najosnovnije namirnice
AUTOMOBIL	nov ili 1 - 5 god.	15 god.	najčešće bez automobila
STAN	bračni par u proseku stekne 2 stana u toku života	stan u nasledstvu ili kredit za stan na koji odlazi 40% ukupnih porodičnih prihoda	podstanari ili život u zajednici
ZDRAVSTVENA NEGA	privatni lekari, zubari, redovni pregledi	Državno zdravstveno osiguranje	neretko bez zdravstvenog osiguranja
GARDEROBA	sezonsko obnavljanje garederobe. Kupovina u inostranstvu.	godišnje: 210 € ili 5.14% godišnjih prihoda	kupovina najneophodnije odeće
ODMOR ili PUTOVANJA do 45 god.	inostranstvo: 12 zemalja odmor: 4 puta godišnje	inostranstvo: do 5 zemalja odmor: 1 letovanje godišnje	u proseku 1 letovanje na svakih 5 godina

izvor:

Republički zavod za statistiku, 2010.

97%

troškova studija
snose roditelji.
Prilikom studiranja
svega 16%
studenata obavlja
povremene
poslove, ili primaju
studentske kredite,
koji ne prate porast
troškova stanovanja
u studentskim
domovima i hrane u
menzama.

14 %

studenata ima ozbiljnih problema sa
previšokim dodatnim troškovima
studija poput kupovine knjiga,
materijala, prijava ispita...

16.2%

u studentskim
domovima
živi samo
16.2%
studentske
populacije

19 %

studenata odustalo je
od studija zbog
visokih školarina

35%

studenata smatra da je najveća prepreka
za efikasno studiranje nedostatak novca i
loša finansijska situacija.

32 %

2x

Blic, 03. 10. 2009, Akademcima školarina predstavlja tek jedan deo
troškova studiranja jer za prijave ispita, različite potvrde o redovnom
školovanju, bodovanja i overe ispita, kao i obavezne skripte moraju da
daju i po nekoliko hiljada dinara. Kada se sve sabere, dogodi se da za
sitne troškove studenti na budžetu potroše onoliko novca koliko bi dali
za školarinu, dok se samofinansirajućim akademcima cena studiranja
gotovo duplira.

Vaš život.
Vaš koncept.